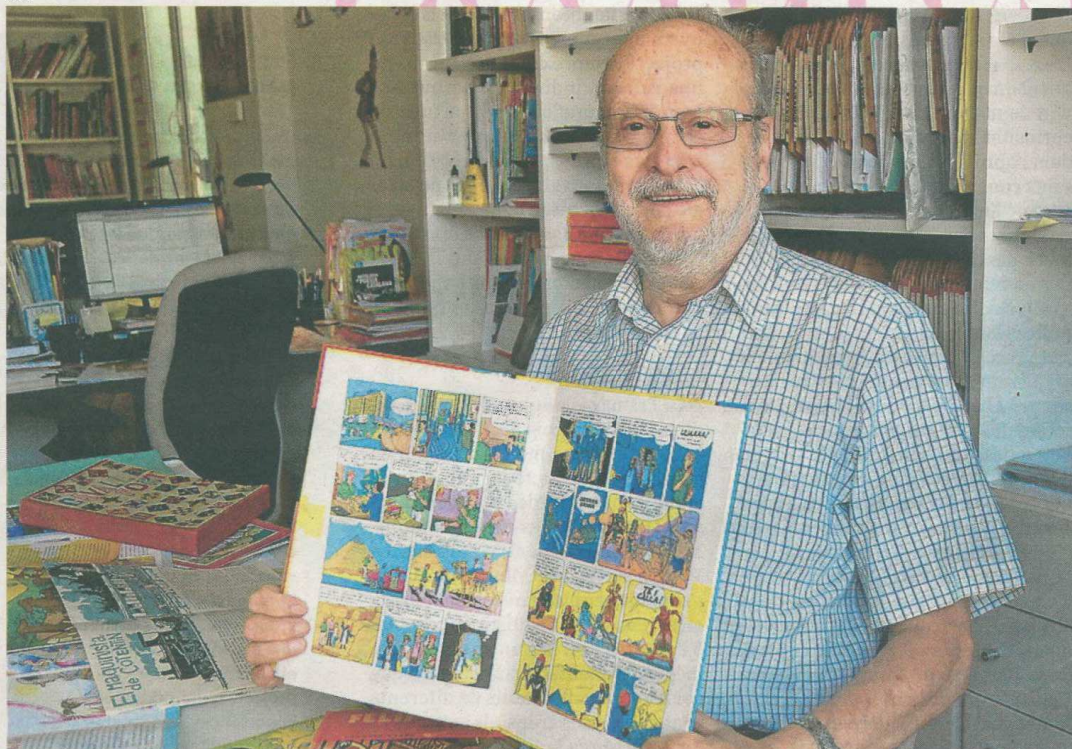

J.C.

L'editorial Estrella Polar reedita un dels llibres de referència de la literatura juvenil: 'La casa sota la sorra', de l'escriptor Joaquim Carbó

SENSE DATA DE CADUCITAT

TRINITAT GILBERT

Tl'escriptor Joaquim Carbó (84 anys) afirma, rotund, que està sorprès que *La casa sota la sorra* hagi complert 50 anys. Sí, sí, ja n'ha fet 50, i la seva novel·la continua atraient joves lectors per les mil i una aventures sembrades. L'editorial Estrella Polar l'acaba de reeditar, i ha afegit al volum *Els bruijots de Kibor* (la segona part) i també *La casa sobre les mines*.

"Tant en Pere Vidal com en Henry Balua, els coprotagonistes de *La casa sota la sorra*, són fills meus, i sempre els veig la cara agradable", explica Carbó. I aquesta cara agradable atreu els joves d'avui, "que a partir de 9 anys ja la poden llegir". També els atreuen les aventures, els paisatges exòtics "d'una Àfrica que no és la d'avui, però que s'hi acostia". I fins i tot hi trobaran "una corrua de refugiats, fugitius, fustigats pels enemics, que viuen com poden", continua Carbó. Curiosament, l'escriptor barceloní insisteix que, quan va escriure la novel·la, la caravana de fugitius va ser un invent, perquè no s'havia basat en la realitat d'aquest fenomen.

Els joves d'avui, a més, també "hi

llegiran realitats de com eren abans, però també està molt bé que vegin com el món ha evolucionat".

Carbó sap de primera mà que la novel·la juvenil agrada. "El fill dels llibreters del meu barri, que deu tenir uns 14 o 15 anys, m'ha explicat que vol muntar un club de lectura sobre les aventures de *La casa sota la sorra*", continua explicant Carbó.

FA MIG SEGLE

Sigui com sigui, l'escriptor recorda com va començar tot. "Ho he escrit al pròleg també per recordar-ho". El 1965 "els diaris anaven plens de l'interès que tot el món va mostrar perquè es construís la presa d'Assuan, que hauria de controlar i retenir el cabal del riu Nil, que cada any, a l'estació de les pluges, creixia de manera extraordinària, es desbordava, inundava i destruïa tot el que hi havia al seu voltant".

A partir d'aquesta realitat, que va comportar que arqueòlegs de tot el món hi anessin per excavar al lloc on "s'anava a bastir la presa, molt ric en monuments i construccions del temps dels faraons", Carbó va idear els perso-

natges: un dolent, molt dolent, que voldria construir-s'hi un palau subterrani amb "monuments en el seu honor", i després "dos aventurers valents que li plantarien cara", en Henry Balua i en Pere Vidal. En Pere és un baligabala, un heroi desordenat, indisciplinat, mentre que en Henry Balua és un africà molt llest i íntegre.

I, arribat a aquest punt, l'escriptor recorda com va anar que la novel·la que tan bé va perfilar i va escriure es convertís en còmic. "El meu amic el dibuixant Josep M. Madorell em va dir que havia llegit la novel·la i que hi veia un ritme molt cinematogràfic, i em demanava que el convertís en còmic". Carbó recorda que ell no havia escrit mai un còmic, i que no en coneixia els procediments. "Havia de pensar que no podia fer dues accions simultànies en una única vinyeta, per exemple; que havia de concentrar en 42 pàgines l'argument de les gairebé 200 de la novel·la, i que cada pàgina havia de tenir unes 12 vinyetes. I va ser així, amb les regles de redacció de còmic, que l'escriptor va convertir *La casa sota la sorra* en un còmic, il·lustrat per Josep

Maria Madorell, que es va començar a publicar al *Cavall Fort* a partir de l'abril del 1967.

Quan van acabar el còmic, basat en la primera novel·la, l'il·lustrador Madorell va demanar a Carbó més còmics. "Més?", li va preguntar Carbó. I Madorell li va respondre que sí, perquè Tintín tampoc no s'hauria fet famós si Hergé només n'hagués fet un còmic. I va ser així com l'escriptor va continuar escrivint novel·les per als seus personatges, però també còmics.

EL PAS DEL TEMPS

Uns personatges que s'han sabut adaptar al pas del temps, malgrat tot. "Hi va haver un moment que vaig demanar a Madorell d'envellir els personatges, però no ho va acceptar -revela Carbó-. Ell em responia que els grans herois sempre tenen la mateixa edat, i van superant aventures còmic rere còmic". Així que Carbó, d'entrada, ho va acceptar, però finalment va escriure un últim volum -*L'última casa*-, amb en Pere i en Henry caracteritzats amb 60 anys. Com els seus lectors, també es van fer grans. ✱